

LOHJAN LIIKUNTAKESKUS OY

LOHJAN ULKOILUREITTIIEN KEHITTÄMISSUUNNITELMA

Raportti



Sisällysluettelo

1	Taustaa	4
1.1	Työn tavoitteet	4
1.2	Työn sisältö	4
2	Nykytilanne	5
2.1	Lohjanharju (Asema – Muijala – Nälköönlampi)	5
2.1.1	Kaavatilanne	5
2.1.2	Luonto- ja maisema-arvot	6
2.1.3	Reittien kunto	8
2.1.4	Paikointusalueet	9
2.1.5	Opasteet ja rakenteet	9
2.2	Virkkala – Gunnarla	11
2.2.1	Kaavatilanne	11
2.2.2	Luonto- ja maisema-arvot	13
2.2.3	Reittien kunto	18
2.2.4	Paikointusalueet	19
2.2.5	Opasteet ja rakenteet	20
3	Kehittämissuunnitelman toimenpide-ehdotukset	20
3.1	Lohjanharju (Asema- Muijala – Nälköönlampi)	20
3.1.1	Reittien kunnostaminen	20
3.1.2	Uusien reittien linjaukset	21
3.1.3	Teemareitit	22
3.1.4	Paikointusalueiden kehittäminen	23
3.1.5	Opasteiden ja rakenteiden uusiminen ja kehittäminen	23
3.2	Virkkala – Gunnarla	26
3.2.1	Reittien kunnostaminen	26
3.2.2	Uusien reittien linjaukset	27
3.2.3	Teemareitit	28
3.2.4	Paikointusalueiden kehittäminen	29
3.2.5	Opasteiden ja rakenteiden uusiminen ja kehittäminen	29
4	Jatkotoimenpiteet ja kustannusarvio	30

Liitteet

Liite 1: Lohjanharjun (Asema- Muijala – Nälköönlampi) nykytilannekartta	1
Liite 2: Virkkalan – Gunnarlan nykytilannekartta	2
Liite 3: Lohjanharjun (Asema- Muijala – Nälköönlampi) kehittämiskartta	1
Liite 4: Virkkalan – Gunnarlan kehittämiskartta	2
Liite 5: Lohjanharjun (Asema- Muijala – Nälköönlampi) alueen luontokohteet	1
Liite 6: Virkkalan – Gunnarlan alueen luontokohteet	1
Liite 7: Lohjanharjun kustannusarvio	1
Liite 8: Virkkalan-Gunnarlan kustannusarvio	2
Liite 9: Reittien nimiehdotuksia	3

04.06.2013

LOHJAN ULKOILUREITTIEN KEHITTÄMISSUUNNITELMA

1 Taustaa

Työn tilaajana on toiminut Lohjan Liikuntakeskus Oy. Ohjausryhmään on kuulunut Lohjan Liikuntakeskus Oy:n ja Lohjan kaupungin edustajia. Työn on laatinut FCG Finnish Consulting Group Oy, projektipäällikkö, maisema-arkkitehti Eeva Eitsi ja maisema-arkkitehti Riikka Ger.

Työhön sisältyi nettikysely asukkaille ja alueiden käyttäjille. Kysely toteutettiin ajalla 12.5.-30.6.2012 ja sen vastauksia ja ehdotuksia on pyritty ottamaan huomioon alueiden kehittämissuunnitelmissa.

Työn aikana on pidetty yksi tilaisuus maanomistajille 10.5.2012 ja kaksi yleisötilaisuutta 13.6.2012 ja 22.11.2012. Lisäksi yhtiö piti erikseen tiedotustilaisuudet lohjalaisille tiedotusvälineille 24.4.2012 ja 8.10.2012. Työtä on esitelty myös LLK Oy:n hallitukselle 15.11.2012 (§ 58). Jälkimmäiseen yleisötilaisuuteen lähetettiin erikseen myös kutsut maanomistajille. Karttaluonnokset ja melkein valmiit kehittämiskartat on lähetetty tiedoksi ja kommentoitavaksi maanomistajille. Tilaisuuksista ja kartoista saadut kommentit on pyritty mahdollisuuksien mukaan ottamaan huomioon kehittämissuunnitelmissa.

Kehittämissuunnitelma liitteineen toimii lähtökohtana sen pohjalta laadittaville ulkoilureittisuunnitelmalle ja ulkoilureittitoimitukselle. Ulkoilureittisuunnitelman laatimisen yhteydessä (FCG Oy kevät 2013) on tehty vielä tarkennuksia maastossa ja pyritty ottamaan huomioon maanomistajien toiveita.

1.1 Työn tavoitteet

Lohjan ulkoilureiteillä hiihto ja talvikäyttö on suosittua ja siitä halutaan myös bränditekijä. Tavoitteena on, että liikunta houkuttelee ympärivuotisesti kaikkia ikäryhmiä ja eri sukupuolia sekä erityisryhmiä. Työssä on pyritty ottamaan huomioon eri lajit ja liikuntamuodot, mm. tarvittaessa kehitetty eri reittejä kävelijöille/koirankuljettajille, hiihtäjille ja pyöräilijöille.

Työn tavoitteena on erilaisten reittien brändäys, kuten teemareitit ja reiteille sopivat nimet. Opastuksen kehittäminen ja ideointi on ollut myös työn tavoitteena, samoin liityntäpysäköintien kehittäminen. Kouluilta, päiväkodeilta, vanhainkodeilta ja palvelutaloilta tulisi kehittää pistoja oleville reiteille ja laduille.

Yleisesti on toivottu erityyppisiä latuja ja ulkoilureittejä. Osa voisi olla kapeampia, luontopolkutyyppejä reittejä, jossa kulkisi perinteisen ladut talvella ja osa leveämpiä, jossa mahtuisi myös harrastamaan luisteluhiihtoa.

1.2 Työn sisältö

Työssä on laadittu alueiden nykytilannekartat olevien suunnitelmien, selvitysten sekä maastokäyntien avulla. Arvokasta tietoa on saatu myös ohjausryhmältä reittien kunnosta ja ongelmista. Kehittämiskartoissa on esitetty kehittämistoimenpiteet tulevaisuutta ajatellen. Maanomistaja- ja asukastilaisuuksista sekä kyselyn vastauksista on saatu lisätietoa ja uusia kehittämis ehdotuksia.

Työssä on annettu myös alustava kustannusarvio kehittämistoimenpiteiden toteuttamiselle. Alueiden kehittäminen kannattaa toteuttaa vaiheittain, usean vuoden aikana.

04.06.2013

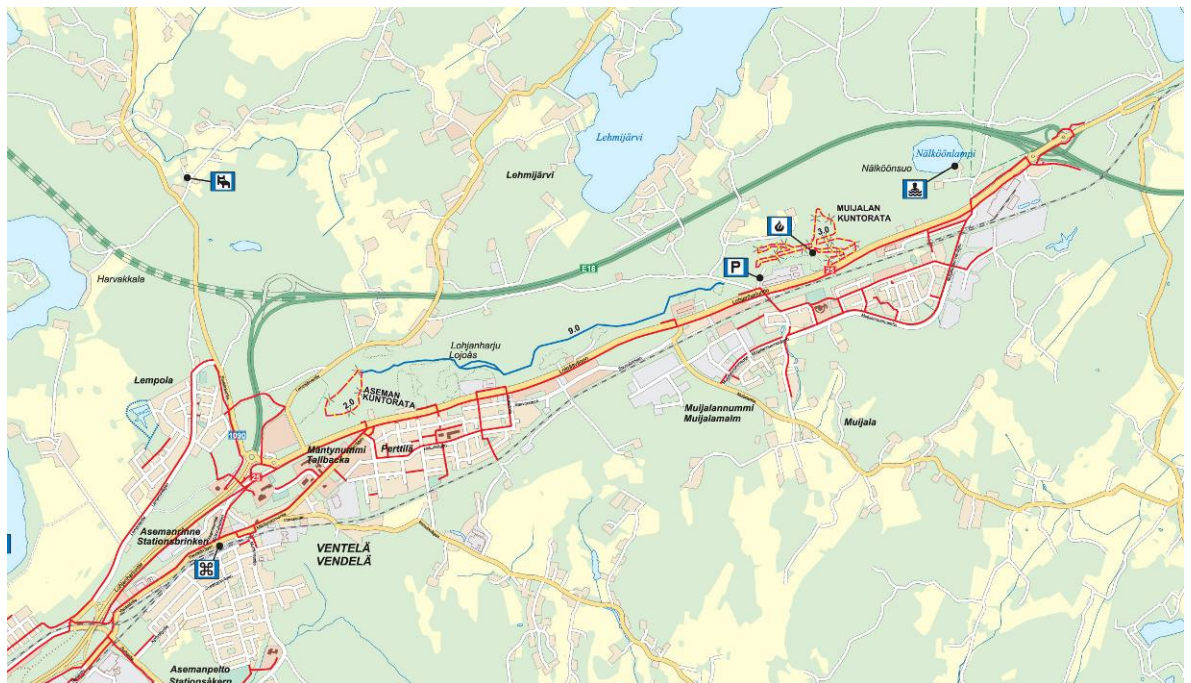
Reittien kehittämisen ja nimeämisen osalta on laadittu liite 9, jonka pohjana on ollut LLK:n sisäinen palaveri ja muistio (19.4.2013).

2 Nykytilanne

Seuraavassa esitellään alueiden nykytilannetta; niiden arvoja, reittien kuntoa ja ongelmia. Nykytilannekartat ovat liitteinä.

2.1 Lohjanharju (Asema – Muijala – Nälköönlampi)

Lohjanharjun suunnittelualueen muodostavat harjun päälle sijoittuvat Aseman valaistu kuntorata sekä Muijalan kuntorata eli hiihtomaa, joka on kilpahiihtäjille suunnattu harjoitusrata. Alueen koillispuolella on Nälköönlammen suolampi, jonka rannalla on kaupungin ylläpitämä uimaranta ja sauna.

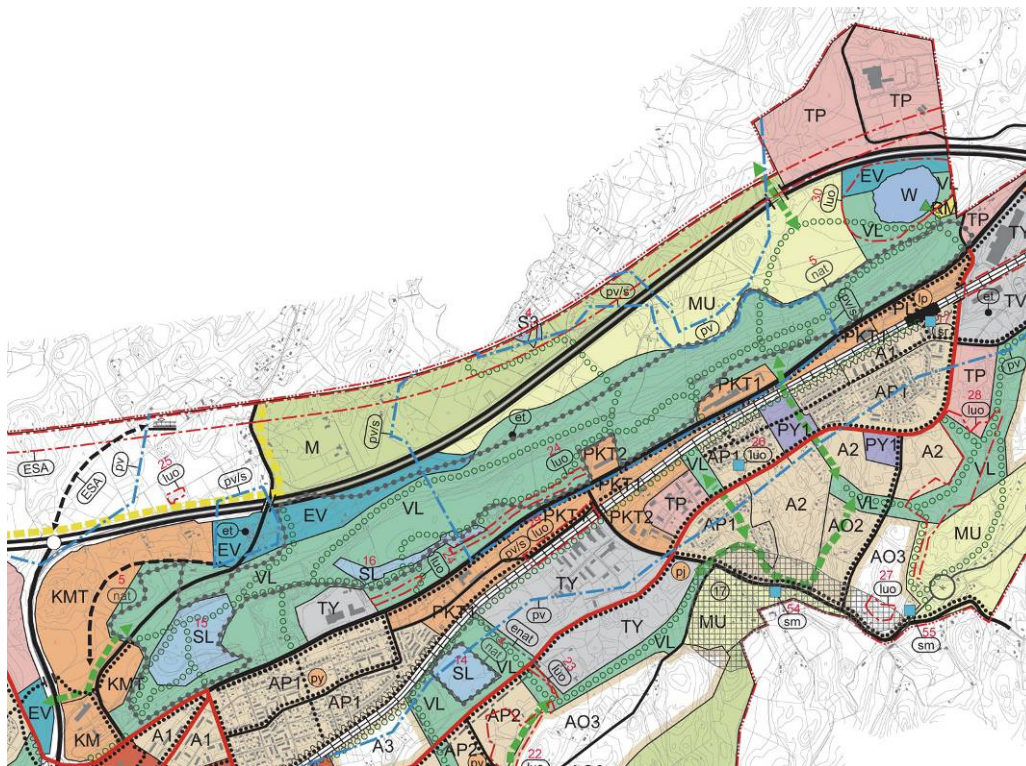


Ote ulkoilukartalta (Lohjan kaupunki 2008).

2.1.1 Kaavatilanne

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Lohjan taajamaosayleiskaavan kokouksessaan 10.10.2012. Kaava ei ole vielä lainvoimainen. Kaupunginvaltuuston hyväksymä kaavasunnitelma on ollut pohjana ulkoilureittisuunnitelmien laatimiselle. Ulkoilureitit on taajamaosayleiskaavassa osoitettu merkinnällä "ohjeellinen ulkoilureitti", jotta niitä on mahdollista sovittaa maastoon ja muihin käyttötarpeisiin tarkemmissa suunnitelmissa. Kehittämissuunnitelmassa on otettu huomioon ohjeellisten ulkoilureittien lisäksi kaavaan merkityt viheryhteystarpeet.

04.06.2013



Ote taajamaosayleiskaavasta. (Lohjan kaupunki 10.10.2012).

2.1.2 Luonto- ja maisema-arvot

Natura 2000 – verkostoon kuuluvat alueet (nat)

Lohjanharjun harjualue.

Kehitettävä ulkoilureitistö sijoittuu lähes kauttaaltaan Natura-alueelle.

Luonnonsuojelualue (SL)

Lohjanharjun harjumetsän suojelualue

Alue on paikallisesti arvokas ja se kuuluu lähes kokonaan Natura 2000 –ohjelman suojelualueeseen ja valtakunnalliseen harjijensuojeluohjelmaan.

Tavallisen metsälajiston lisäksi alueella tavataan harjuille ominaista lajistoa. Kasvillisuudeltaan arvokkaimpia alueita ovat paisterinteet.

Yli puolet Aseman kuntoradasta sijoittuu tälle suojelualueelle.

Lohjanharjun pirunpelto

Lohjanharjun pirunpelto on geologisesti arvokas muinainen rantakivikko, joka on maakunnallisesti arvokas ja rauhoitettu luonnonsuojelulain nojalla. Alue kuuluu Lohjanharjun laajimpiin ja parhaiten säilyneisiin jääkauden synnyttämiin rantakivikoihin. Sen arvo perustuu geologisiin arvoihin ja rantakivikon säilyttämiseen.

Ulkoilureitti ylittää suojelualueen kerran alueen kapeimmasta kohdasta. Muutoin pirunpelto sijoittuu muutamassa kohdassa reitin läheisyyteen.

04.06.2013



Lohjanharjun geologisesti arvokasta pirunpeltoa lähellä ulkoilureittiä

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä kohde (luo)

Kehitettävän ulkoilureitistön varrelta löytyy muutamia luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä kohteita.

Lohjanharjun paahderinteet

Kohde koostuu kahdesta osasta. Paahderinteet sijoittuvat Aseman kuntoradan ja Muijalan hiihtomaan välisen alueen keskivaiheille. Erittäin jyrkkärinteiset ns. paahteiset harjurinteet ovat Lohjanharjun arvokkaimpia luontokohteita. Alue on maakunnallisesti arvokas ja siellä on Lohjanharjun parhaat kasvupaikkaolosuhteet harjukasveille. Rinteiden kasvillisuus on erikoista häränsilmä-kanerva-tyypin kasvillisuutta. Luontoarvojen pahin uhka on alueen umpeenkasvu ja kuusettuminen.

Nälkөөnlampi

Nälkөөnlampi on paikallisesti arvokas suolampi, jonka ympärillä kasvaa huomionarvoista lajistoa, mm. vaivaiskoivua ja sen risteymiä, silmälläpidettävää pikkuliuskasammalta, sekä melko harvinaista Fellhanera subtilis –neulasjäkälää.

04.06.2013



Nälkөөnlampi on paikallisesti arvokas suolampi.

2.1.3 Reittien kunto

Aseman kuntorata on valaistu. Pysäköintialueelta kuntoradalle on jyrkkä nousu ja alueelle palattaessa jyrkkä lasku. Muutamat puut sijoittuvat rinteessä liian lähelle latua. Talviaikaan olisi tarve erilliselle polulle kävelijöitä varten. Aseman kuntoradalta yhteys idän suuntaan on kapea ja vaatii kehittämistä. Latuyhteys katkeaa vähän ennen Muijalan kuntorataa eli Muijalan hiihtomaata. Muijalan kuntorata on valaistu ja kaikin puolin hyvässä kunnossa. Se soveltuu talviaikaan kilpaharjoitteluun vaativuutensa ja monipuolisuutensa ansiosta. Latuyhteys Muijalan kuntoradalta Nälkөөnlammelle puuttuu, polkuyhteys sen sijaan on. Kävelijät ja koirien ulkoiluttajat ovat toivoneet hiihtoladun lisäksi talviaikaista polkuyhteyttä Asemalta Nälkөөnlammelle.

04.06.2013



Jyrkkä lasku Aseman kuntoradan yhteydessä

2.1.4 Paikoitusalueet

Aseman kuntoradalla on pysäköintialue. Puutteellisesta opastuksesta johtuen ainakin ulkopaikkakuntalaisen on hankala löytää pysäköintialueelle. Jopa pysäköinnistä kertova liikennemerkki on puun takana piilossa. Muijalan kuntoradan pysäköintialue on etäällä ja irrallaan hiihtomaasta. Opastuksessa on parantamisen varaa. Pysäköintiä on jossain määrin myös harjun päällä lähellä kuntorataa. Nälköönlammen uimarannalla on epävirallinen pysäköintialue, joka on ainoastaan niiden tiedossa, jotka aluetta käyttävät.

2.1.5 Opasteet ja rakenteet

Opasteita ei ole joko lainkaan tai ne ovat kauttaaltaan puutteellisia. Nykyisen kaltaisen tilanteen vallitessa esimerkiksi ulkopaikkakuntalainen joutuu kysymään selkeät ohjeet löytääkseen kuntoradoille tai Nälköönlammen uimapaikalle. Muijalan hiihtomaan irrallaan olevalta pysäköintialueelta on myös kohdetta huonosti tuntevan vaikea löytää hiihtomaahan. Poluilta/laduilta puuttuvat myös selkeät opasteet. Ladulla käyttäytymisestä on Aseman kuntoradalla tiedotettu. Muijalan kuntoradalla on kerrottu esimerkiksi vaativista laskuista. Aseman kuntoradan yhteydessä ei ole rakenteita. Muijalan kuntoradalla jyrkän pudotuksen vieressä olevat kaiteen tapaiset tukirakennelmat ovat kallistuneet ja huonohkossa kunnossa. Nälköönlammen uimapaikalla olevat rakenteet tai rakennelmat, kuten laituri, ulko-WC ja pukusuojat, ovat pääsääntöisesti varsin hyvässä kunnossa. Uimakopit on tosin tuhrittu spray-kuvioin ja -kirjoituksin.

04.06.2013



Nälkөөnlammen uimarantaa

04.06.2013

2.2 Virkkala – Gunnarla

Virkkalan-Gunnarlan alueen alkupisteenä on Harjun urheilukeskus, josta lähtee ulkoilu- ja hiihtoreitit Virkkalan suuntaan sekä Gunnarlan majalle. Virkkalassa päätepisteenä on valaistu Virkkalan kuntorata.



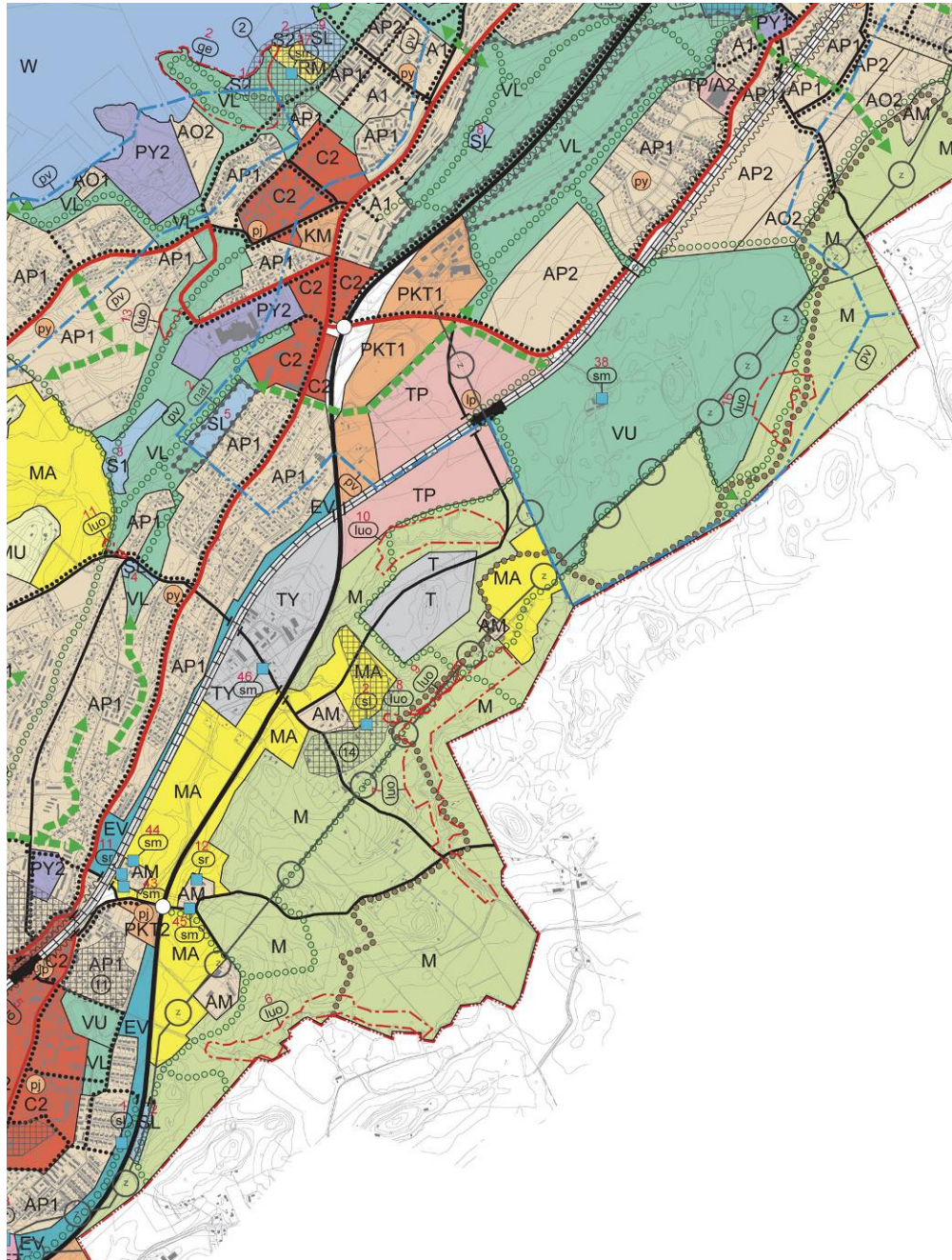
Virkkalan-Gunnarlan reitit. Ote ulkoilukartasta (Lohjan kaupunki 2008).

2.2.1 Kaavatilanne

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Lohjan taajamaosayleiskaavan kokouksessaan 10.10.2012. Kaava ei ole vielä lainvoimainen. Kaupunginvaltuuston hyväksymä kaavasunnitelma on ollut pohjana ulkoilureittisuunnitelmien laatimiselle. Ulkoilureitit on taajamaosayleiskaavassa osoitettu merkinnällä "ohjeellinen ulkoilureitti", jotta niitä on mahdollista sovittaa maastoon ja muihin käyttötarpeisiin tarkemmissa

04.06.2013

suunnitelmissa. Kehittämissuunnitelmassa on otettu huomioon ohjeellisten ulkoilureittien lisäksi kaavaan merkityt viheryhteystarpeet.



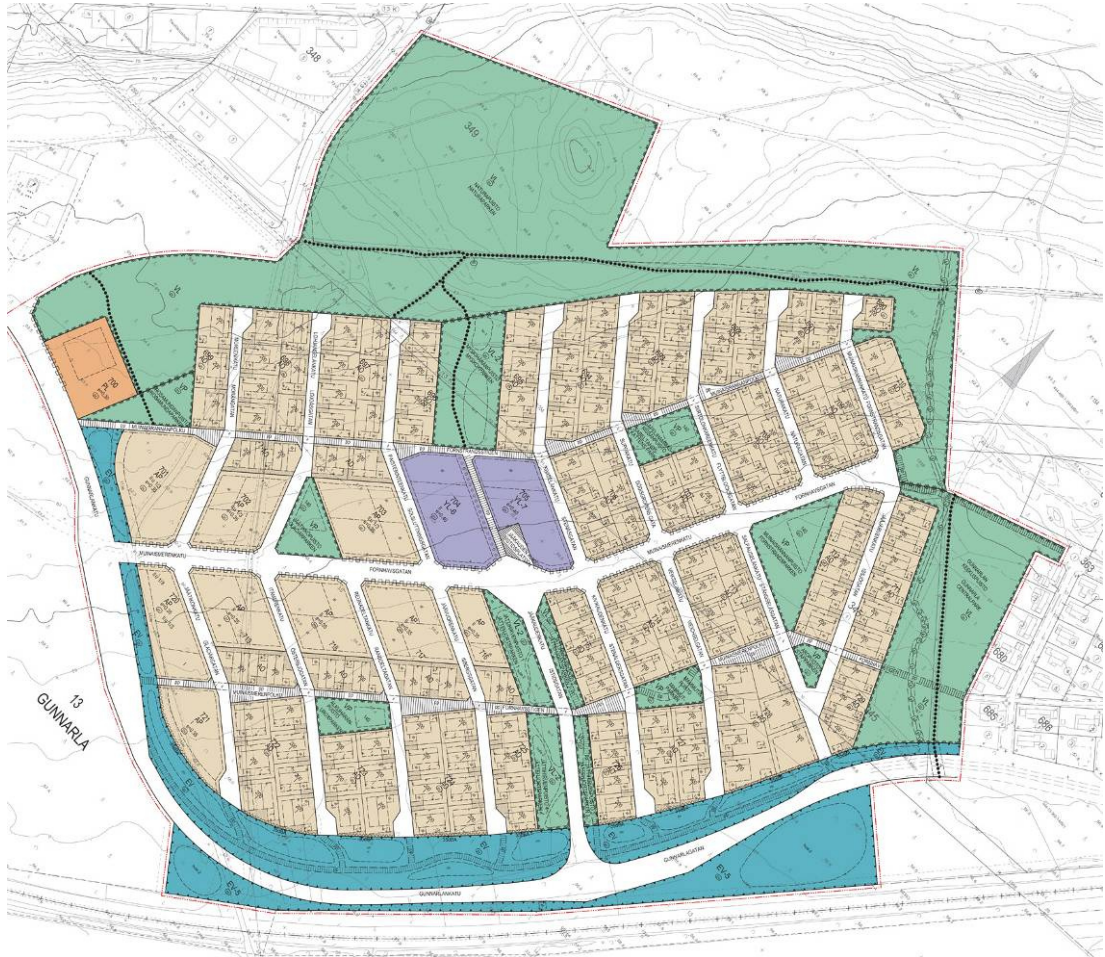
Ote taajamaosayleiskaavasta (Lohjan kaupunki 10.10.2012).

Bäcksintien paikoitusalueelta lähtevä oleva latu ja reittiyhteys Gunnarlan majalle tulee ottaa huomioon tarkemmassa asemakaavoituksessa. Taajamaosayleiskaavassa paikoitusalueen/lähtöpaikan ja reitin ympäristö merkitty asumiseen (AP-2 ja AO2).

Gunnarlan alueelle laadittu asemakaava on hyväksymisvaiheessa ja oli ympäristölautakunnan käsittelyssä 19.12.2012. Alueelle tulee uusi radan suuntainen Tynninharjun eritasoliittymään johtava kokoojatie ja muutenkin alue tulee

04.06.2013

huomattavasti muuttumaan, kun asemakaava alkaa toteutua lähivuosina. Kaavaan osoitettu latuyhteys on merkitty nykyisen olevan ladun kohdalle, joten se mahtuu vanhan ja suunnitellun uuden asuinalueen väliin jäävälle viheralueelle.



Ote Gunnarlan asemakaavasta. (Lohjan kaupunki 2012).

2.2.2 Luonto- ja maisema-arvot

Virkkalan-Gunnarlan maisemat ovat vaihtelevia; Lohjan harjumaisemaa jyrkkine rinteineen, kulttuurimaisemaa peltoineen ja omenatarhoineen sekä luonnoltaan monipuolista lehtoa, ketoa ja niittyä.

Seuraavassa on esitelty luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristökohteita Virkkalan-Gunnarlan reittien läheisyydessä. Lähteenä on käytetty Taajamaosayleiskaavan ehdotuksen selostusta (28.11.2011) täydentäviä liitteitä, joihin on koostettu arvokuvaukset. Numerointi viittaa liitteiden kohdenumerointiin ja taajamaosayleiskaavaan. Raportin lopussa on liitteinä aluerajaukset.

04.06.2013

Natura-alue

3 Ojamonkankaan harjuaalue

Harjuaalue on natura 2000-alue. Ojamonkangas on läntisempi osa Lohjanharjun reunamoreenimuodostumasta. Pääosa Ojamonkankaasta on kuivahkoa kangasta. Harjuaalueen keskellä on muusta harjun laesta poikkeava moreenikumpare, joka on luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu jääkauteen moreenimuodostuma, jota reunustaa Yoldia-meren muinaisranta.

Ojamonkankaalla kulkee Harjun valaistu kuntoreitti.



Harjun valaistua kuntoreittiä latuineen.

Luonnonsuojelualue (SL)

2 Kokkilan keto

Kokkilan keto on valtakunnallisesti arvokas alue. Se on melko laaja-alainen kallioketo- ja niittyalue, jolla on runsas ketokasvisto. Kokkilan keto on Lohjan monipuolisin ja paras perinnebiotooppikohde, jossa tavataan lähes 180 putkilokasvilajia. Myös alueen perhos- ja hyönteislajisto on monipuolinen. Alue on perinnemaisemaa.

Keto komeine katajineen sijoittuu Virkkalan kuntoradan viereen, sähkölinjojen alle. (kts. kannen kuva, vasen alareuna)

Luonnonsuojelulain nojalla suojeltu tai suojeltavaksi tarkoitettu kohde tai luonnonmuistomerkki (sl)

04.06.2013

1 Kokkilan mänty

Kokkilan mänty on kookas mänty, joka on paikallisesti arvokas luonnonmuistomerkki.

Mänty kasvaa Hanko-Hyvinkään tien länsipuolella, joten se ei sijoitu suoraan reitin varrelle.

2 Pailan puukuja

Pailan puukuja on paikallisesti arvokas, maisemallisesti merkittävä vanhoista lehtipuista muodostuva puukujanne Yli-Pailan tien varrella.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä kohde (luo)

6 Suninhaan purolehto

Suninhaan purolehto on maakunnallisesti arvokas kostea puronvarren lehtokokonaisuus. Alueella on kiurunkannus-vuohenputkilehtoa, lehtokortelehtoa ja käenkaali-oravanmarjalehtoa. Monipuolinen lehtokokonaisuus on säilynyt kohtalaisen hyvin.

Talvisin latureitti on kulkenut purolehdon yli siltaa pitkin.



Suninhaan purolehto on hyvin rehevää ja kosteaa. Puron ylittävä silta kaipaa kunnostusta.

7 Pyölin lehto

Pyölin lehto on paikallisesti arvokas, monipuolinen lehtokokonaisuus. Se on tyypillinen savikkoalueen kulttuurivaikutteinen puronvarsilehto. Alueella on kiurunkannus-vuohenputki-lehtoa, kosteaa lehtoa, lehtokortelehtoa, metsäkortelehtoa, sekä käenkaali-oravanmarjalehtoa. Alueen lehtokasvillisuus on monipuolista ja suhteellisen runsaslajista.

Nykyinen latureitti sivuaa Pyölinlehtoa.

8 Yli-Pailan keto

Yli-Pailan keto on paikallisesti arvokas 0,2 hehtaarin kokoinen kallioketo. Alue on perinnemaisemaa ja siellä on hyvää kalliokasvillisuutta ja kalkkivaikutteista lajistoa.

04.06.2013

9 Maksjoen niitty

Maksjoen niitty on maakunnallisesti arvokas perinnemaisema-alue, jolla on hyvää keto- ja niittylajistoa. Niitty sijaitsee Yli-Pailan paikallistien suuntaisesti kulkevan voimalinjan alla, kaakkoisrinteessä. Alueella on vähäisiä kalliopaljastumia sekä keto- ja niittymäistä kasvillisuutta.

Avoin niitty komeine katajineen sijoittuu ulkoilureitin ja paikallistien väliselle alueelle ja on ihailtavissa reitiltä.



Maksjoen niitty on maakunnallisesti arvokas perinnemaisema-alue.

10 Maksjoen purovarsilehto

Maksjoen purovarsilehto on paikallisesti arvokas, monipuolinen purovarren lehtoalue, jolla on hyvää kasvilajistoa. Alueella on hiirenporraslehtoa, lehtokortelehtoa ja kotkansiipilehtoa.

Nykyinen reitti/latu kulkee luo-alueen reunaa ja purolehdon yli siltaa pitkin.

16 Kunnarlan lehto ja kalkkikallio

Kunnarlan lehto ja kalkkikallio on maakunnallisesti arvokas, monipuolinen kohde. Alueella on arvokas luonnonvarainen saarnilehto, lehtokorpi, sekä kalkkikallio. Kalkkipitoiset lehtokorvet ovat Etelä-Suomessa harvinaisia. Alueella on myös arvokasta kasvilajistoa.

Gunnarlan majalle kulkeva ulkoilureitti kulkee lehtoalueen poikki.

Muinaismuistokohteet (sm)

04.06.2013

38 Gunnarlan kylätontti, kiinteä muinaisjäännös
43 Sunin kylätontti
44 Suninpelto
Kiinteämuinaisjäännös, kivikautinen asuinpaikka

45 Vallaan kylätontti
46 Maksjoen kylätontti

Reitin/ladun läheisyydessä sijaitsee lähinnä Vallaan kylätontti, mutta alueen historiasta voisi saada teeman esim. yhteysreittien varrelle.

Kulttuurihistoriallisesti merkittävät rakennetut ympäristöt (sr)

11 Suni

Sunin tilakeskus, joka sijaitsee peltojen ympäröimänä pienellä kukkulalla Hanko-Hyvinkään kantatien ja radan välissä. Tilan luonnonkivirunkoinen viljamakasiini on rakennettu 1700- tai 1800-luvulla.

Yhteysreitin varrella. Historiateemaan kytkettävissä.

12 Vallaanseppä

Maatila sijaitsee peltojen ympäröimänä. Hirsirakenteinen ja satulakattoinen päärakennus on vuodelta 1910.

Näkyvät yhteysreitiltä omenatarhoineen.



Omenapuutarha elävöittää kulttuurimaisemaa.

Kaupunkikuvallisesti arvokas alue

04.06.2013

Maksjoen Yli-Paila ja Virkkalan taimistot

Yli-Pailan maatilan hirsinen päärakennus on 1700-1800-lukujen vaihteesta, mutta rakennuksen ulkoasu on 1960-luvulta. Yli-Pailan naapurissa sijaitsee Virkkalan vuonna 1902 perustettu taimisto, jonka jugendtyylinen asuinrakennus on 1900-luvun alusta. Yli-Pailan lounaispuolella sijaitsee Tunturi, joka on mahdollisesti ollut alun perin vanha sotilastorppa.

Tilan ja taimiston voisi kytkeä historia-teemareittiin/-yhteysreitteihin.

Maisemallisesti arvokas peltoalue

Alue on tarkoitettu pääasiassa avoimeksi viljelykäytössä säilyväksi peltoalueeksi.

Nykyinen latureitti on kulkenut pellon poikki.

2.2.3 Reittien kunto

Lohjanharjulta etelään Gunnarlaan lähdettäessä reitti on junaradalle saakka hyväkuntoinen ja latuaukko riittävän leveä. Gunnarlan alueelle on kaavoitettu uutta asuinrakentamista. Uuden tien sekä junaradan yli on suunniteltu ylikulkusilta kevyelle liikenteelle. Yhteys harjulta Virkkalaan on paikoin riittävän leveä, mutta paikoin kapea ja mutkitteleva ja Virkkalan puolella kivikkoinenkin.



Vasemmalla esimerkki hyvästä ja riittävän leveästä latu-urasta Gunnarlassa. Oikealla kapea ura ja aukko Virkkalan puolella.

Virkkalaan linjatulla latuyhteydellä on paikoin vaarallisia tien ylityksiä. Ladut kulkevat talvisin osin pelloilla ja aiheuttavat ongelmia viljelylle (esim. jääpolte, tiivistyminen). Kesäisin kyseisiä peltoreittejä ei voi käyttää. Harjulta olisi tarve saada selkeä ympärivuotinen ulkoilureitti/talvisin latu Virkkalan suuntaan. Toiveena on saada luisteluhiihtolatu harjulta Virkkalaan. Nykyisiä metsäteitä ja polkuyhteyksiä voisi hyödyntää, mutta paikoin polut kulkevat esim. hyvin kosteiden lehtonotkelmien kautta.

04.06.2013



Gunnarlan majalle kulkee suhteellisen hyväkuntoinen reitti, osittain vanhaa metsätien pohjaa hyödyntäen. Gunnarlan maja on suosittu retkikohde etenkin talvisin. Gunnarlan majalle pääsee myös Bäcksintien uudehkolta paikoitusalueelta olevaa metsätietä ja – polkua pitkin. Yhteyksiä Gunnarlan majalle tulee kuitenkin kehittää ja reitin avoimuutta sekä reittipohjaa parantaa, sillä asukkaiden määrä tulee Gunnarlan alueella lisääntymään ja olisi tärkeää myös että majan toiminta jatkuisi.



Vasemmalla Gunnarlan maja ja oikealla Bäcksintien uusi lähtöalue paikoitusalueineen.

Gunnarlan majalta on ollut talvisin yhteyslatu peltöjen yli Virkkalaan. Tämä aiheuttaa ongelmia viljelylle, eikä peltoreitti voi toimia kesäisin ulkoilureittinä. Gunnarlan majalta on tarve saada selkeä ympärivuotinen ulkoilureitti/ talvisin latu Virkkalan suuntaan.

Yhteydet kouluilta edellyttävät paikoin vaarallisia junaradan ylityksiä.

2.2.4 Paikoitusalueet

Paikoitusalueet ovat hankalasti ja liikenneturvallisuuden kannalta heikosti saavutettavissa Hanko-Hyvinkää –tieltä. Etenkin Virkkalan kuntoradalle kääntyessä 100 km/h nopeusrajoituksella merkityltä tieltä on turvallisuus uhattuna. Virkkalan kuntoradan paikoitusalueelle ei ole omaa ryhmittymiskaistaa. Toinen paikoitusalue on harjun läheisyydessä ja siinä rajoitus on 80 km/h ja löytyy myös oma ryhmittymiskaista, jos tietää minne on menossa.

Uusi Bäcksintien paikoitusalue on riittävän iso, mutta opastusta tulisi kehittää. Samoin Gunnarlan majalle on ulkopaikkakuntalaisen hankala löytää autolla.

04.06.2013

2.2.5 Opasteet ja rakenteet



Vasemmalla esimerkki opasteista ja oikealla Virkkalan kuntoradan yhteydessä oleva ulkokuntoilupaikka.

Opasteet ovat puutteellisia ja epäyhtenäisiä niin autolla liikkuville kuin laduilla ja reiteilläkin kulkeville ulkoilijoille ja hiihtäjille. Tämä asia nousi esille myös kyselyn vastauksista. Reiteille on vaikea löytää. Rakenteista hyväkuntoisia ovat Virkkalan kuntoradan ulkokuntoiluvälineet sekä Gunnarlan majan rakennukset sekä laavu.

3 Kehittämissuunnitelman toimenpide-ehdotukset

Seuraavassa esitellään alueiden kehittämissuunnitelmat toimenpide-ehdotuksineen sekä ideoita vinjettikuvien. Kehittämiskartat ovat liitteinä.

3.1 Lohjanharju (Asema- Muijala – Nälköönlampi)

3.1.1 Reittien kunnostaminen

Aseman kuntoradan pysäköintialueen ja harjun päällisen luopin välistä, jyrkkään rinteeseen sijoittuvaa yhteyttä loivennetaan ja puita poistetaan rinteestä raitin läheisyydestä.

Aseman kuntoradan ja Muijalan hiihtomaan välistä osuutta levennetään. Latu-uran leveyden tulee olla vähintään kolme metriä, jotta voidaan sijoittaa kaksi perinteisen hiihtotyylin latua vierekkäin. Tulevaisuudessa on myös tämän latuosuuden valaistustarve. Yhdessä kohdassa ulkoilureitti ylittää luonnonsuojelualueen, pirunpellon, sen kapeimmasta kohdasta. Reitti on jo olemassa ja kyse on vain latu-uran vähäisestä levenemisestä, joten toimenpiteestä aiheutuva vaikutus lienee hyvin vähäinen. Rakennussuunnittelun yhteydessä tulee vielä tarkemmin selvittää ja linjata levennykset siten että vaikutukset luontoarvoihin jäävät mahdollisimman vähäisiksi.

Muijalan hiihtomaa voisi toimia lumettomalla kaudella sauvakävelyreittinä.

Muijalan hiihtomaan ja Nälköönlammen uimapaikan välillä olevaa polkua hyödynnetään talvikaudella kaksisuuntaisena latuna. Hiihtomaan länsi- ja pohjoispuolella polku jatkuu metsäauto/tonttitienä. Reittiä voidaan tulevaisuudessa kehittää lumettomana aikana maastopyöräilyyn ja kävelyyn.

04.06.2013



Nykyistä Nälköönlammelta hiihtomaan poikki kulkevaa metsätietä voidaan hyödyntää maastopyöräilyreittinä

Lähes kaikki edellä mainitut kohteet Nälköönlampea lukuun ottamatta sijoittuvat Natura-alueelle. Kyse on kuitenkin varsin pienistä toimenpiteistä olevan reitin yhteydessä eikä niillä aiheuteta haittaa Natura-alueelle. Rakennussuunnittelu- tai rakentamisvaiheessa tulee linjaukset ja levennykset toteuttaa niin, että vaikutukset ovat mahdollisimman vähäisiä. Esimerkiksi nykyistä polkuverkostoa hyödyntämällä ja olevaa puustoa säästämällä (järeitä mäntyjä) voidaan lieventää vaikutuksia.

3.1.2 Uusien reittien linjaukset

Aseman kuntoradan pohjoiskulmalta lähtee harjun suuntaisesti entinen voimajohtokatu ulottuen Lohirannantielle saakka. Johtokatua voisi hyödyntää kävely- ja maastopyöräilyreittinä. Noin kolme kilometriä suora linja on melko tylsä mutta vaihtelua siihen tuovat ylä- ja alamäet.

Muijalan hiihtomaan lounaispuolelta puuttuu kokonaan ulkoilureittiyhteys. Kehittämiskartalla on osoitettu reittiyhteys radiomastolta hiihtomaahan.

Muijalan hiihtomaan ja Nälköönlammen väliin rakennetaan uusi ulkoilureitti, joka toimii talvikaudella "perhelatuna". Latu-urasta tehdään tarkoituksella kapea ja tästä johtuen ladulla vallitsee aidosti metsäinen tunnelma. Hiihtomaan puoleisessa päässä latu on yksisuuntainen ja vähimmäisleveys 1,5 metriä. Kaksisuuntaisen osuuden leveys on vähintään kolme metriä. "Perhelatua" ja kesäisin kävely/maastopyöräilyreittiä voidaan jatkaa mahdollisesti tulevaisuudessa kaksisuuntaisena Nälköönlammelta harjun reunaan kulkevaa polkua, ja yksisuuntaisena Lepolan tilalle vievän tien reunaan pitkin ja ylös radiomastolle. Tien tulee olla käytettävissä autolla ympäri vuoden, joten reitin toteuttaminen vaatii tien reunaan tilavarauksen latu-uran ja aurausvaran verran.

04.06.2013

Nälkөөnlammen ympärille rakennetaan uusi ulkoilureitti/luontopolku. Reitti toteutetaan siten, että myös liikuntarajoitteisilla tai lasten vaunujen kanssa on mahdollista liikkua reitillä ja tarkkailla luontoa. Ojien ylityskohtiin sekä kosteimmille osuuksille rakennetaan puutasoja tai siltoja. Kehittämiskartalla esitetty reittilinjaus on ohjeellinen. Myös näkövammaiset pyritään ottamaan huomioon reitin jatkosuunnittelussa. Reitti sijoittuu Nälkөөnlammen luo-kohteeseen, joka on luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä kohde. Luontoarvot tulee ottaa huomioon tarkemman suunnittelun yhteydessä.. Nälkөөnlampea voisi talvikaudella avantouinnin ohella hyödyntää myös retkiluistelupaikkana.



Nälkөөnlammen rantareittiä kehitetään luonto- ja rantapolkuna. Rantareitti tulee osin toteuttaa puutasojen ja siltojen avulla.

Lähes kaikki edellä mainitut kohteet Nälkөөnlampea lukuun ottamatta sijoittuvat Natura-alueelle. Nälkөөnlampi puolestaan on paikallisesti arvokas luontokohde. Luontoa palvelevia reittejä tai polkuja saa perustaa luonnonsuojelualueille. Rakennussuunnittelu- tai rakentamisvaiheessa tulee vielä tarkemmin selvittää asiaa, mm. polkujen linjauksia tehtäessä on selvitettävä arvokkaiden kasvilajien kasvupaikat. Näin ollen vaikutukset jäävät vähäisiksi, kun kasvupaikat säilyvät.

3.1.3 Teemareitit

Aseman kuntoreitin rinnalle rakennetaan uusi luonto/maisemapolku, näin aluetta voivat käyttää talvikaudella ulkoiluun myös muut kuin hiihtäjät. Polun teemaksi sopisi esim. "jääkausi-polku". Reitin varrelle voidaan asentaa info-tauluja kertomaan jääkausi-temaan liittyvistä aiheista. Reitin kehittämisessä tulee ottaa huomioon luonnonsuojelualueen arvot. Tulevaisuudessa voidaan luonto- ja maisemapolkua mahdollisesti jatkaa aina Nälkөөnlammelle saakka, jolloin saataisiin hiihtoladun rinnakkaisreitti kävelijöille talvella. Oleva polkuverkosto tulisi kartoittaa ja tutkia, olisiko mahdollista hyödyntää nykyisiä polkuja kävelijöille ja koirien ulkoiluttajille.

Reitti sijoittuu Natura-alueelle ja suurelta osin myös luonnonsuojelualueelle. Luontoa palvelevia reittejä tai polkuja saa perustaa luonnonsuojelualueille. Rakennussuunnittelu- tai rakentamisvaiheessa tulee reitit linjata tai levittää siten, että niistä on mahdollisimman vähän haittaa luontoarvoille, kuten kookkaille männyille, pirunpelloille sekä paahteisten rinteiden kasveille. Näin ollen vaikutukset luontoarvoihin jäävät vähäisiksi.

04.06.2013



”Jääkausipolku” merkitään opasteissa omalla merkinnällään.

Kyselyissä toivottiin erillisiä koiralatuja ja yksi mahdollisuus olisi kehittää tulevan Agility-radan ympäristöön latulenkkiä. Toinen vaihtoehto voisi olla, kuten joissakin kunnissa on ollut käytössä, ladulle/latuosuudelle on merkitty ajankohta jolloin sinne voi tulla hiihtämään koiran kanssa, esim. klo 21 jälkeen.

3.1.4 Paikoitusalueiden kehittäminen

Muijalan hiihtomaan varapysäköintialueena kehitetään harjun päällä olevaa tasannetta. Urheiluseuran ja Kiinteistö Oy Lohirannantien kanssa on sovittu, että hiihtomaan pääpysäköintialueena saadaan käyttää Kiinteistö Oy Lohirannantien tontin lounaisosaa. Yleisesti pysäköintialueisiin liittyen viitoitusta ja opastusta tulee parantaa.

3.1.5 Opasteiden ja rakenteiden uusiminen ja kehittäminen

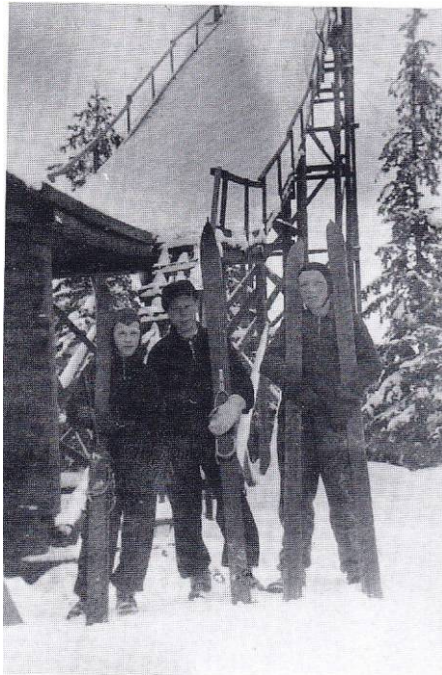
Tarvitaan selkeät, helppolukuiset opasteet johdattamaan käyttäjät ulkoilureitteihin liittyville pysäköintialueille. Kuntoladuista ja niihin liittyvästä pysäköinnistä sekä Nälköönlammen uimapaikasta tulee tiedottaa useammalla kuin yhdellä tien varteen sijoitetulla opasteella ja riittävän aikaisin, ettei äkkipikaisella liikennekäyttäytymisellä vaaranneta liikennettä. Pysäköintialueilla puolestaan tulee olla helppolukuiset opasteet karttoineen, joista käy ilmi erilaiset reittimahdollisuudet. Ulkoilijan tulee myös risteyskohdissa helposti paikallistaa, minne hänen tulee seuraavaksi jatkaa ja kuinka pitkästä reitistä on kyse. Eri reiteille voidaan antaa värisymbolit tätä helpottamaan. Reiteille kaivataan myös selkeitä käyttö- ja toimintaohjeita (mm. kiellot), esimerkiksi kiertosuunta ja kävely kielletty. Näiden lisäksi reitit tulisi selkeästi nimetä, jotta kaikki tietäisivät mistä reitistä on kulloinkin kyse, esim. Soramontun lenkki tai Neidonraitti.

Jatkossa tulee tutkia liikennevalo-ohjauksen sijoittamista Lohjanharjuntien ylityskohtaan lähelle Aseman kuntoradan pysäköintialuetta. Valo-ohjattu risteys helpottaisi koululaisten ohella palvelutalon (Petäjäkodin) asukkaiden pääsyä ulkoilureitille.

Aseman kuntoradan rinnalle tulevan teemareitin varrelle sijoitetaan jääkausi-temaan liittyviä info-tauluja kertomaan esimerkiksi erilaisista geologisista muodostumista. Lisäksi erillisellä info-tilulla kerrotaan Lohjanharjun harjumetsän suojelualueesta. Myös kuntoilureitin varteen sijoittuneesta vanhasta hyppyrimäestä laitetaan tietoa ja vanha valokuva sille kohdalle sijoittuvan info-tilun yhteyteen. Mahdollisia kaiteita voidaan harkita harjun laelle johtaviin jyrkkiin nousuihin.

Hyppyrimäen perustamisvuosi lienee ollut v. 1934 ja perusparannusta tehtiin 50 - luvulla. Hyppyrimäkeä ei voinut enää käyttää 1968 ja se hävitettiin lopullisesti 1970.

04.06.2013



Vas. Hyppyrinmäen juurella Aarre Seppälä, Mauri Enroos ja Heikki Aronen. Oik. Aarre Seppälän tyylinäyte vuodelta 1943. (kuvat Sinivalkoinen Lohja / Aarre Seppälän valokuvakokoelma).

Aseman kuntoradan ja Muijalan hiihtomaan väliselle osuudelle tulee info-tauluja kertomaan alueen geologisista ja luontoarvoista.

Kaksi uutta kuntoilupaikkaa ulkokuntoiluvälineineen sijoitetaan alueelle: toinen Aseman kuntoradan varteen harjun laelle näköalapaikan yhteyteen ja toinen Nälkөөnlammen uimarannan läheisyyteen. Aseman kuntoradan varteen näköalapaikalle sijoitetaan myös penkit levähtämistä varten. Nälkөөnlammen uimarannalle sijoitetaan uusi laavu.

Riittävän kokoiset roska-astiat sijoitetaan keskeisille lähtöpaikoille, muun muassa pysäköintialueiden yhteyteen.



Luonto-opastaulu esimerkki Siuntion esteettömältä luontopolulta.

Nälkөөnlampea lukuun ottamatta toimenpiteet sijoittuvat Natura-alueelle. Nälkөөnlampi puolestaan on paikallisesti arvokas luontokohde. Info-taulut palvelevat luonnon tarkkailua, samoin laavu. Aseman kuntoradan kuntoilupisteestä tulee sijoittaa niin, että

04.06.2013

siitä ei aiheudu haittaa Natura-alueelle, mm. mäntyjä säästämällä. Nälköönlammelle kaavailtu kuntoilupiste sijoittuisi olevan uimarannan yhteyteen, hiekka-alueelle, joten sen toteuttamisella ei ole vaikutusta Nälköönlammen luontoarvoihin.



Esimerkki ulkokuntoiluvälineistä



Lohjanharjun näköalapaikalle ja Nälköönlammen luontopolulle sijoitetaan penkkejä.

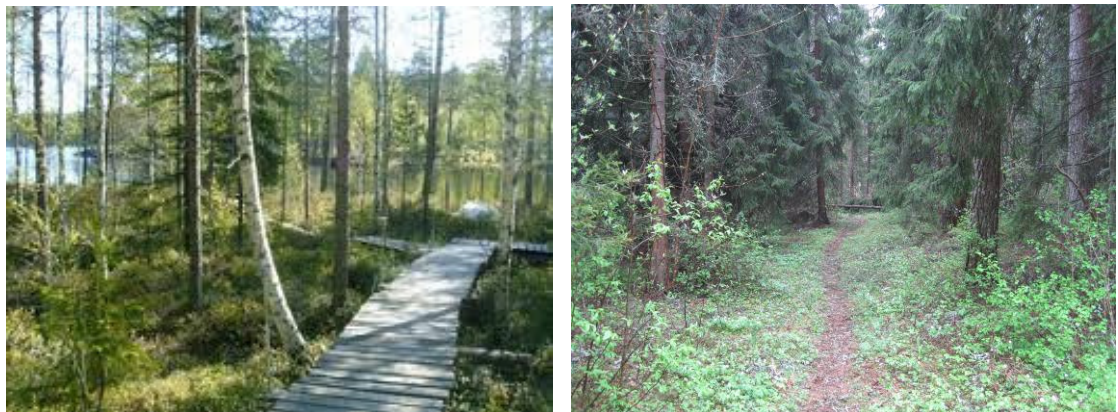
04.06.2013

3.2 Virkkala – Gunnarla

3.2.1 Reittien kunnostaminen

Reittejä tulee paikoin leventää ja suurella osalla myös reittipohjaa kunnostaa massanvaihdon ja uusin pintarakentein. Joillakin reitin osuuksilla on tarve kuivatuksen kehittämiseksi ojien/painanteiden avulla. Tavoitteena on että reittejä voi käyttää ympärivuotisesti. Toiveena on, että harjun kuntoradalta pääsisi luisteluhihtolatua pitkin Virkkalaan. Samoin on toivottu eripituisia lenkkejä. Reittejä kunnostettaessa ja kehitettäessä tulee selvittää luontoarvot ja pyrkiä siihen, että luontoarvoille aiheutetaan mahdollisimman vähän haittaa. Ojamonharjulla kulkevat reitit ovat pääosin hyvässä kunnossa ja pienimuotoisilla kunnostustoimenpiteillä ei vaikuteta heikentävästi natura-alueen luontoarvoihin.

Gunnarlaan on ehdotettu nykyisen polun, joka kulkee Suninhaan purolehdon poikki, leventämistä ja kunnostamista. Polun pohja on toiminut talvisin ladun pohjana, mutta jos reitistä halutaan ympärivuotinen ulkoilureitti, pitää puron ylittävä silta kunnostaa. Kosteimmilla ja arvokkaimmilla osuuksilla reitti pitäisi rakentaa puutasoina, jolloin vaikutuksia luontoon ja vesitasapainoon tulee mahdollisimman vähän.



Vasemmalla esimerkki puutasosta kosteilla alueilla. Oikealla olevaa polunpohjaa, johon uutta reittiä voidaan kunnostaa.

Hyvin monilla osuuksilla voidaan hyödyntää nykyisiä reittiosuuksia. Niillä tulee tehdä kunnostustöitä, jotta reitistä saadaan riittävän leveä ja pinnasta tasainen. Pintamateriaalina suositellaan luonnonmukaisilla lehtomaisilla alueilla pääosin purua.

Harjulta sekä uudelta paikoitusalueelta Gunnarlan majalle vievät yhteydet kannattaa kunnostaa kivituhka/hiekka –pintaisena, jolloin ne toimivat myös pyöräilyyn ja sauvakävelyyn paremmin. Harjulta Gunnarlan majalle vievän reitin voisi tulevaisuudessa valaista, jolloin sen käyttöaika pitenis.

Harjulta Gunnarlan majalle vievän reitin leventämisen yhteydessä tulee ottaa huomioon Gunnarlan lehtoon ja kalkkikallioon liittyvien arvokkaiden lajien kasvupaikat ja toteuttaa levennys siten, ettei vaikuteta kasvupaikkoihin ja lehdon vesitasapainoon. Näin ollen vaikutukset jäävät vähäisiksi.

Nykyinen oleva reitti ylittää Maksjoen purolehdon ja Maksjoen sillalla. Reitin leventämisessä tulee ottaa huomioon arvokkaiden lajien kasvupaikat ja tehdä levennykset siihen suuntaan, jossa vaikutukset jäävät vähäisiksi.

04.06.2013

Maksjoen niityn reunaa kulkevaa ulkoilureittiä kunnostettaessa ja levennettäessä tulee ottaa huomioon luontoarvot. Reitti kulkee sähkölinjan alla ja niityllä on runsaasti komeita katajia sekä ketomaista kasvillisuutta. Vaikutukset jäävät vähäisiksi, jos reittiä levennetään siten, että katajat ja ketomainen niittykasvillisuus säilyy.

Kun Virkkalan kuntorataa kunnostetaan tai levennetään, levennystä ei tule tehdä Kokkilan kedon suuntaan. Tällöin vaikutukset ketoalueeseen jäävät vähäisiksi. Kuntoradalle pitäisi saada uusi purupinnoite sekä paikoin myös uusia rakennekerroksia.

3.2.2 Uusien reittien linjaukset

Uusia reittilinjauksia on ehdotettu mm. radan varteen tulevaisuuden varauksena. Kun Gunnarlan uudet asuinalueet ovat rakentuneet, on tarve uudelle yhteysladulle Virkkalan suuntaan. Radan vierusladun sekä tulevan sillan osalta tulee ottaa huomioon mahdollinen radan sähköistys ja sen vaatimat tilantarpeet. Aiemmin Virkkalan pelloilla kulkeneet ladut korvataan paikoin uusilla linjauksilla.



Gunnarlan majalta Virkkalan suuntaan lähtevällä nurmialueella on talvisin latu.

Gunnarlan majalta Virkkalaan lähtevää pellonreunaa kulkevaa latua hyödynnetään jatkossakin. Kesäkäyttöä varten reittipohjaa kunnostetaan ja kuivatusta parannetaan. Pellon reunalta ohjataan vaihtoehtoisesti uusi kesäreitti sähkölinjaa ja golf-kentän reunaa pitkin pohjoiseen, jossa se yhdistyy Virkkalaan menevään reittiin. Golf-kentän ja uuden ulkoilureitin välille asennetaan suoja-aita tai istutetaan suojapuustoa (sähkölinjojen johtoaukea huomioon ottaen). Gunnarlan majalta pelto-osuuden jälkeen on ehdotettu uutta reittilinjausta avohakkuualueen reunaa, loivapiirteistä kalliota pitkin, Pyölin lehdon kautta nykyiseen reittilinjaukseen liittyen. Umpeenkasvaneella/koivikkotaimikon polkuosuudella tulee ottaa huomioon Pyölin lehdon luontoarvot reittiä parannettaessa. Vesitasapainon säilyttämiseksi tulee uudella reitillä olla rumpuja säännöllisin välein. Näin ollen vaikutukset jo hakkuiden kautta muuttuneeseen lehtoon jäävät vähäisiksi.

Virkkalan kuntoradalta harjun suuntaan lähdetessä on peltoreittien tilalle ehdotettu nykyisen polun kunnostamista ja parantamista. Polku kulkee Suninhaan lehdon poikki ja jatkaa sitten metsäteitä ja polkuja sekä sähkölinjan alla yhdistyen nykyisiin reitteihin. Kehittämissuunnitelmassa on ehdotettu uutta reittiä, ”ns. omenapolkua”,

04.06.2013

joka voisi toimia ympärivuotisesti: kesäisin ulkoilupolkuna että talvisin latuna. Uudelle yhteydelle tulee rakentaa uusi silta ojan/painanteen yli.

Yhteydet kouluille sekä Virkkalan urheilupuistoon ovat erityisen tärkeitä kehitettäviä osuuksia. Junaradan ylitykset ovat vaaran paikkoja. Hanko-Hyvinkääntien alikulut tarjoavat turvallisemman yhteyden ulkoilureiteille ja laduille.

Uusi, myös matkailijoita palveleva, tulevaisuuden yhteystarve on ST 1:n huoltamolta Virkkalan kuntoradalle.

Ratsastusreitit on merkitty ohjeellisesti Taajamaosayleiskaavan ehdotukseen. Niitä on paikoin merkitty rinnakkaisiksi ulkoilureittien vierelle. Suositeltavaa on, että ratsastukseen käytettäisiin olevia metsäpolkuja, jotka kulkisivat riittävän kaukana ulkoilureiteistä. Ratsastusreitit olisi hyvä tutkia erillistyönä harrastajien ja maanomistajien kanssa yhteistyössä.

3.2.3 Teemareitit

Virkkalan teemareiteiksi on kehitetty kulttuurihistoriaan, maisemaan ja luontoon liittyviä teemoja. Virkkalan kuntoradalta on esitetty "omenapolkua", jonka varrelle olisi istutettu lohjalaisia omenalajikkeita ja joista olisi tietoa reitin varrelle sijoitetuissa opasteissa. Niitä saisi myös syödä välipalaksi. Teemareitin läheisyydessä on myös paikallisia omenatarhoja nähtävillä.



Virkkalan teemareitin teemaksi sopii omenat. Teemareitti merkitään opastein.

Toisena teemana Virkkalan-Gunnarlan alueella on luontoteema. Reitin varrelta löytyy niin lehtoa, purolehtoa, niittyä kuin katajaketoakin. Luontoreitin varrella olisi tietoa kohteiden arvoista, kasveista ja eläimistä. Tarvittaessa voisi tulostaa netistä lisätietoa. Virkkalan kuntoradan teemaksi voisi sopia "kalkkipolku", koska reitin varrella on pieni käytöstä poistunut kalkkikaivos.

Uudelta Bäcksinkein paikoitusalueelta Gunnarlan majalle vievän reitin teemana voisi olla "sienipolku" tai "kanttarellipolku". Eri sienilajeista kertovat opastaulut voisivat toimia myös koulujen opetuksessa ja houkutella lähikoulun oppilaat ja opettajat luontoon tunnistamaan sieniä. Kyseinen teemareitti soveltuisi hyvin myös perhepoluksi, jossa voi kävellä, sauvakävellä ja vaikka maastopyöräillä. Gunnarlan majan pihalla voisi olla sieniaiheinen leikkipaikka sekä ulkokuntoiluvälineitä aikuisille.

04.06.2013



Vasemmalla Bäckstien p-alueelta Gunnarlan majalle vievää mahdollista "sienipolun pohjaa.

3.2.4 Paikotusalueiden kehittäminen

Paikotusalueiden liittymien turvallisuutta Hanko-Hyvinkää -tieltä tulee ehdottomasti parantaa. Etenkin Virkkalan kuntoradan paikotusalueen liittymä on erityisen vaarallinen. Nopeusrajoituksen alentaminen, oman ryhmittymiskaistan tai sillan alikulun kautta autoliikenteenohjaamisen tutkiminen on paikallaan.

Uuden Bäckstien paikotusalueen yhteydessä on harmaa kettinki, josta on kulunut huomioväri pois ja aiheuttaa vaaraa polkupyöräilijöille. Ketju tulee maalata kirkaalla värillä ja muuten merkitä se näkyvästi.

Mahdollisuutta käyttää Pelastuskoirien harjoituskentän paikotusaluetta talvisin hiihtäjien käyttöön voisi selvittää. Pelastuskoirien harjoituskentän ympärille tai läheiselle peltoalueelle voisi talvisin tehdä koirahiihtoladun.

3.2.5 Opasteiden ja rakenteiden uusiminen ja kehittäminen

Ulkoilureittien kaikille paikotusalueille tulee tehdä opastus pääteiltä, jotta reittien alkupäät löytyisivät helpommin. Opastuksesta kannattaa kehittää kokonaisuus ja ilme, joka korostaa Lohjan maiseman ja luonnon arvoja sekä ominaispiirteitä. Iso pääopaste tulisi sijoittaa kaikille paikotus/lähtöalueille sekä Gunnarlan majalle. Isossa pääopasteessa olisi merkittynä Lohjan alueen ulkoilureitit ja ladut sekä paikotusalueet sekä teemareitit. Lisäksi pääopasteessa voisi olla tarkempi kartta juuri kyseisen alueen reiteistä. Opasteviitat kertovat määränpäätt ja kilometrit risteyskohdissa. Koodivärein ilmoitetaan opastolpissa millä ja minkäpituisilla reiteillä kuljetaan.

Reiteille kaivataan myös selkeitä käyttö- ja toimintaohjeita (mm. kiellot), esimerkiksi kiertosuunta ja kävely kielletty. Näiden lisäksi reitit tulisi selkeästi nimetä, jotta kaikki tietäisivät mistä reitistä on kulloinkin kyse, esim. Soramontun lenkki tai Neidonraitti. Kts. myös liite 9.

Teemareitit sekä luontokohteet olisi merkitty omilla symboleillaan ja opastolpillaan sekä opastauluillaan. Ratsastuskielto – merkit ovat tarpeellisia siellä missä on ratsastajia liikkeellä, jotta he pysyvät omilla poluillaan. Ratsatustolkujen risteyskohtiin ja teiden ylityskohtiin tarvitaan hiihtäjistä/ratsastajista varoituskyltti, samoin ladulle tienylityksestä.

04.06.2013



Esimerkkejä erilaisista teemaopasteista. (Kuvat Jukka Vienonen)

Rakenteista kehittämisen tarpeessa ovat opasteiden lisäksi siltarakenteet, mm. Suninhaan lehdon ylittävä silta tulee kunnostaa. Samoin on tarvetta uusien siltien sekä puutasojen rakentamiselle. Junaradan ylittävän kevyenliikenteensillan suunnittelussa tulee ottaa huomioon mahdollisen radan sähköistämisen tuomat tilavaraukset.

Paikoitusalueille/lähtöalueille asennetaan myös roska-astiat, joiden säännöllisestä tyhjennyksestä tulee huolehtia.

4 Jatkotoimenpiteet ja kustannusarvio

Kehittämissuunnitelmat toimivat lähtökohtana nykyisten reittien kehittämiselle ja uusien linjaamiselle ja rakentamiselle. Reittien suunnittelua tulee tarkentaa ja määritellä linjaukset maastossa (paikkatietona) sekä antaa reiteille leveydet sekä muut tilantarpeet, jotta voidaan pyytää ELY-keskukselta ulkoilureittitoimitusta.

Ulkoilureittitoimitus perustuu ulkoilulain (606/1973) 1. lukuun. Kaupunki asettaa suunnitelman aikanaan nähtäville 14 päivän ajaksi, jolloin asianosaisilla on oikeus jättää suunnitelmasta muistutus. Muistutukset käsittelee valtion viranomainen, ELY-keskus, joka myös vahvistaa suunnitelman. Kun ulkoilureittisuunnitelma on vahvistettu lainvoimaisella päätöksellä, hakee kaupunki maanmittauslaitokselta ulkoilureittitoimitusta. Ulkoilureittitoimituksessa maanmittauslaitoksen toimitusinsinööri määrää maksettavat korvaukset; korvaukset määrittää sekä maanomistajista että kaupungista riippumaton tahon. Ulkoilureittitoimitus on verrattavissa yksityistietotoimitukseen: maanomistus ei siirry kaupungille, hallinta pääsääntöisesti siirtyy kaupungille.

Lisätietoja:

Ulkoilulaki: www.finlex.fi > Ajantasainen lainsäädäntö > Haku: ulkoilulaki

Ulkoilureittitoimitus: www.maanmittauslaitos.fi/node/2452 kohdat koskien ulkoilureittitoimitusta

Kustannusarvio / Lohjanharju (Asema – Muijala – Nälköönlampi)

Kustannusarvio on raportin lopussa liitteenä 7.

Lohjanharjulla on hyvät perustamisolosuhteet ja olevia polkuja voidaan hyödyntää. Reittejä kunnostettaessa ja levennettäessä riittää usein kunttakerroksen poistaminen

04.06.2013

sekä nykyisen pinnan tasaaminen kantavalla kerroksella (5-10 cm). Pintaan suositellaan suhteistunutta hiekkaa (# 0-2 mm) tai soraa (# 0-8 mm), koska suurin osa reiteistä kulkee suojelulla harjualueella, jolloin harjun "oma" materiaali soveltuisi parhaiten luontoon ja maisemaan. Toinen vaihtoehto on kivituhka. Pintaan on laskettu kustannusarviossa 10 cm:n kerros hiekkaa/soraa/kivituhkaa. Reittien alustavat leveydet vaihtelevat 1,0 metristä ("jääkausipolku") 3,0 metriin.

Nälkөөnlammen luontopolun rakentamisolosuhteet ovat haastavammat. Siellä tarvitaan paikoin myös puutasoja ja ojien ylitykseen siltoja sekä rakennekerroksia polun alle (suodatinkangas ja murske). Lisäksi tarvitaan kuivatusrakenteita, kuten rumpuja.

Priorisoinnin kannalta tärkeitä ovat kokonaan puuttuvat yhteydet hiihtomaasta Nälkөөnlammelle ja radiomastolta hiihtomaahan. Niiden yhteiskustannus on pieni, arviolta noin 21 000 euroa + yleiskustannukset + alv. Toinen houkutteleva toteutettava reitti olisi Nälkөөnlammen luontopolku ja muutenkin Nälkөөnlammen uimarannan kehittäminen, esim. uusi laavu ja ulkokuntoilupaiikka. Nälkөөnlammen kehittämisen voisi jakaa useammalle vuodelle. Esim. ensin esteetön luontopolku opasteineen (arvio n. 50 000 euroa + yleiskulut + alv) ja toisena vuonna lammen ympäri kulkeva kivituhkapolku, laavu ja kuntoiluvälineet (arvio n. 50 000 euroa + yleiskulut + alv).

Kustannusarvio / Virkkala-Gunnarlan alue

Kustannusarvio on raportin lopussa liitteenä 8.

Harjualueelle sijoittuvat ladut ja reitit ovat hyvässä kunnossa. Radan eteläpuolen ja Virkkalan reitit ja ladut sijoittuvat rakentamisolosuhteiltaan haastavimmille alueille. Paikoin on hyvin kosteaa ja pehmeää. Tämä edellyttää massanvaihtoja ja uusia rakennekerroksia sekä kuivatusrakenteita (rumpuja, sorapesiä). Reitien pohjalle tarvitaan suodatinkangas, jonka päälle asennetaan murskekerros (kustannusarviossa laskettu 150 mm:n murskekerros) sekä pintaan esim. purukerros. Reitien leveys vaihtelee sijainnin mukaan. Tavoitteena on että suurin osa reiteistä toimisi talvella sekä perinteiseen että luisteluhiihtoon molempiin suuntiin. Tällöin tilavaraus on 7 metriä. Kesällä reitti voi tulla kapeampi, kuten 3-4 metriä, kunhan aukko on vähintään 7 metriä. Kustannusarviossa on laskettu reitin rakennekerrokset 5 metrin levyisinä ja purupinta 4 metrin levyisenä. Osalla reiteistä on luontoarvoja. Tällaisia osuuksia ovat mm. Suninhaan purolehdon poikki kulkeva osuus aina Virkkalan kuntoradalle saakka sekä Virkkalan kuntorata, jota reunustaa Kokkilan keto.

Hyvin suosittu Neidonraitti harjulla tulisi valaista n. 1,6 km matkalla. Priorisoinnin kannalta tärkeitä ovat myös puuttuvat yhteydet, kuten ns. "omenareitti" Virkkalan kuntoradalta sähkölinjoilla kulkevalle olevalle reitille. Toinen tärkeä yhteys on Gunnarlan majalta Virkkalaan. Molempien uusien reittien pituus on noin 2 km (yht. n. 4 km) ja kustannusarvio per reittiosuus on noin 130 000 - 160 000 euroa + yleiskulut + alv. Omenareitin varrelle lisäkustannuksen tuo uusi ja kunnostettava silta 2 x 20 000 euroa + alv. Kun Gunnarlan kaavoitus ja rakentaminen etenee, tarvitaan uusi yhteys radan varteen (n. 0,8 km). Tämän osuuden kustannusarvio on noin 50 000 euroa + yleiskulut + alv.

Melko helposti toteutettava reitti olisi ns. "sienireitti", koska reittipohja on valmiina. Kevyimmillään voisi tuoda alkuun esim. Bäcksin tien p-alueelta n. 900 metrin osuudelle uuden pinnoituksen sekä opasteet ja vaikka uudet ulkokuntoiluvälineet Gunnarlan majalle. Näiden kustannukset ovat yhteensä noin 50 000 euroa + yleiskulut + alv. Jos halutaan kunnostaa harjulta tuleva reitti junaradalta Gunnarlan majalle (n. 2,6 km), esim. pelkkä pinta kivituhkalla, kustannusarvio on n. 60 000 euroa + yleiskulut + alv. Jos reitti halutaan kunnostaa rakennekerrokset vaihtamalla ja 4 metriä leveänä,

04.06.2013

purupintaisena, kustannukset nousevat noin 160 000 euroon + yleiskulut + alv. Jos pintaan halutaan lisäksi kivituhka on kokonaiskustannus noin 240 000 euroa + yleiskulut + alv.

Virkkalan kuntoradan uusi purupinta ja nykyisen reittipohjan tasaus murskeella (5 cm) kustantaisi n. 27 000 euroa + yleiskulut + alv.

Liite 1: Lohjanharjun (Asema- Muijala – Nälköönlampi) nykytilannekartta

Liite 2: Virkkalan – Gunnarlan nykytilannekartta

Liite 3: Lohjanharjun (Asema- Muijala – Nälköönlampi) kehittämiskartta

Liite 4: Virkkalan – Gunnarlan kehittämiskartta

Liite 5: Lohjanharjun (Asema- Muijala – Nälköönlampi) alueen luontokohteet

Liite 6: Virkkalan – Gunnarlan alueen luontokohteet

Liite 7: Lohjanharjun kustannusarvio

Liite 8: Virkkalan-Gunnarlan kustannusarvio

Liite 9: Reittien nimeäminen